

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КЗВО “ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ”
Кафедра управління та адміністрування

ЧУПРИНА ЮРІЙ ЮРІЙОВИЧ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Магістерська робота

спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”

Освітньо-професійна програма “Публічне управління та адміністрування”

- *Науковий керівник:*
- *Черняк Анатолій Іванович*
- *доцент кафедри управління та адміністрування,*
- *кандидат психологічних наук*
- **Вінниця 2023**

Чуприна Ю.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: Магістерська робота. - Вінниця: «Вінницька академія безперервної освіти», 2023. - 80с.

- ▶ У магістерській роботі розкрито сутність та значення системи дослідження сучасних міграційних процесів являє собою аналіз їх кількісних та якісних характеристик, динаміки соціально-демографічних і вікових характеристик мігрантів із прогнозуванням напрямів міграційних потоків та їх інтенсивності. В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів та інтеграції України до світового ринку праці вимагає аналізу зовнішня міграція із визначенням її впливу на розвиток української економіки.
- ▶ Глобалізація сприяє диференціації трудових ресурсів за ступенем фахової підготовки із зосередженням найбільш кваліфікованих кадрів у країнах із розвинутою ринковою економікою. Світовий ринок праці – це складна система міждержавних відносин з приводу узгодження попиту та пропозиції робочої сили, регулювання її міждержавних потоків, оплати праці та соціального захисту в умовах поширення глобалізаційних процесів і транснаціоналізації національних економік.
- ▶ **Ключові слова:** глобалізація, трудові ресурси, кваліфіковані кадри міграція, ринкова економіка
- ▶ Бібліограф.: 78 найм.

Актуальність теми дослідження визначають:

- ▶ Ринок праці в Україні є однією з найбільш важливих складових економічної системи, оскільки його стан в значній мірі впливає на темпи економічного зростання цієї системи. На ринку праці, крім інтересів ринкових суб'єктів, відображаються різні процеси: соціально-економічні, політичні, демографічні та ін. Формування ефективно функціонуючого ринку праці – одна з головних задач держави. При цьому найбільш значущими соціально-економічними проблемами на ринку праці залишаються проблеми, які пов'язані з зайнятістю і безробіттям, які необхідно вивчати і вирішувати.

Дослідження сучасних міграційних процесів являє собою аналіз їх кількісних та якісних характеристик, динаміки соціально-демографічних і вікових характеристик мігрантів із прогнозуванням напрямів міграційних потоків та їх інтенсивності. В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів та інтеграції України до світового ринку праці вимагає аналізу зовнішня міграція із визначенням її впливу на розвиток української економіки.

Науковий апарат дослідження

Метою роботи є теоретичне та практичне дослідження проблеми зайнятості та міграції населення України в контексті лібералізації візового режиму між Україною та ЄС.

- ▶ **Об`єкт дослідження** – зайнятість та міграційні процеси українського населення.
- ▶ **Предмет дослідження** – особливості та основні закономірності, а також переваги та недоліки проблеми зайнятості та міграційних процесів населення України.

Завдання дослідження

- ▶ простежити історичні передумови сучасного розвитку міграції українського населення;
- ▶ розглянути формування політики міграції українського населення після здобуття незалежності;
- ▶ виявити розвиток міграційної політики на початку XXI ст.;
- ▶ описати особливості зайнятості населення України;
- ▶ здійснити аналіз рівня зайнятості населення України;
- ▶ навести характеристику міграційних рухів населення України;
- ▶ визначити фактори міграції українського населення в ЄС
- ▶ сформулювати наслідки міграційних потоків для ЄС та України.

Методи дослідження

- **Методи дослідження.** Теоретичною основою роботи стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері міжнародної міграції, державного регулювання та євроінтеграції. Правове поле дослідження склали чинні вітчизняні та міжнародні правові акти в сфері міграції, державного регулювання та євроінтеграції. Інформаційною базою роботи є офіційні статистичні дані, ресурси мережі Інтернет. При проведенні дослідження використано системно-структурний підхід, методи спостереження і узагальнення, метод логічного аналізу, метод графічного аналізу, метод порівняння, метод абстрагування, метод аналогій.

Завдання 1.

Теоретичні засади кадрової політики в Україні (Розділ 1)

- Державна кадрова політика є найважливішим фактором збереження та зміцнення цілісності держави, соціально-політичної стабільності суспільства, стратегічною складовою регуляції життєдіяльності громадян.
- Важливою складовою державної кадрової політики є створення збалансованої системи управління людським капіталом, що має забезпечити оптимальне використання трудових ресурсів країни.
- Цілі державної кадрової політики мають за мету визначити комплекс базових положень, що мають забезпечити захист національних інтересів України у різних сферах національної безпеки держави.

Результати дослідження

- ▶ **Наукова новизна** одержаних результатів полягає в тому, що вперше здійснюється спроба теоретичного та практичного обґрунтування основних проблем зайнятості та міграції населення України та перспектив покращення.
- ▶ **Практичне значення одержаних результатів** полягає у тому, що матеріали роботи можуть бути використані при викладанні навчальних дисциплін, при підготовці підручників та навчальних посібників з відповідних навчальних курсів.
- ▶ **Структура.** Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел, розміщена на 80 сторінках, містить 4 таблиці, при її написанні було використано 78 літературне джерело.

Завдання 1.

- ▶ **РОЗДІЛ 1**
- ▶ **ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗГЛЯДУ ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ**
- ▶ **1.1. Історичні передумови сучасного розвитку міграції українського населення**
- ▶ Міграційні процеси характеризуються доволі високою інерційністю, на їх інтенсивність та спрямованість впливають історичні зв'язки, структура населення, що сформувалася в результаті попередніх міграцій. Тому для розуміння логіки сучасних переміщень варто коротко нагадати про деякі історичні факти.

Завдання 2.

- ▶ **1.2. Формування політики міграції українського населення після здобуття незалежності**
- ▶ У період розпаду СРСР вимоги щодо відміни адміністративних перепон на шляху переміщень населення, лібералізації руху через зовнішній кордон посідали помітне місце у боротьбі опозиції за реформи. Внаслідок цього міграційна проблематика поступово почала звучати у програмах тогочасних провідних політичних сил. Стурбованість наслідками міграційної політики радянського періоду, внаслідок чого титульний етнос зменшувався, заміщуючись чужоетнічним населенням, знайшла вияв у тому, що імміграція в Україну була зарахована до сфер, на які має поширюватися державний суверенітет. Ще 16 липня 1990 р., ухвалюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада проголосила, що Україна «регулює імміграційні процеси»

Завдання 3

- ▶ **1.2. Формування політики міграції українського населення після здобуття незалежності**
- ▶ У період розпаду СРСР вимоги щодо відміни адміністративних перепон на шляху переміщень населення, лібералізації руху через зовнішній кордон посідали помітне місце у боротьбі опозиції за реформи. Внаслідок цього міграційна проблематика поступово почала звучати у програмах тогочасних провідних політичних сил. Стурбованість наслідками міграційної політики радянського періоду, внаслідок чого титульний етнос зменшувався, заміщуючись чужоетнічним населенням, знайшла вияв у тому, що імміграція в Україну була зарахована до сфер, на які має поширюватися державний суверенітет. Ще 16 липня 1990 р., ухвалюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада проголосила, що Україна «регулює імміграційні процеси»

Завдання4

- ▶ **1.3. Розвиток міграційної політики на початку XXI ст.**
- ▶ Основною рушійною силою подальшої еволюції міграційної політики в нульових роках XXI ст. була необхідність приведення законодавства у відповідність до Конституції України та взятих державою міжнародних зобов'язань. Реалізація цього завдання мала за результат ухвалення цілої низки важливих законодавчих актів. Передусім треба назвати нову редакцію закону «Про громадянство України» 2001 р.. З точки зору регулювання міграційних процесів, а точніше, спрощення репатріації вихідців з України на історичну батьківщину, вкрай важливими були кілька норм нового закону.

Завдання 5

- ▶ **2.1. Особливості зайнятості населення України**
- ▶ Демографічна ситуація характеризує динаміку змін населення за його основними елементами, параметрами відтворення суспільства. Одним з пріоритетних напрямків державної політики України й національної безпеки є забезпечення умов для сталого розвитку населення України.
- ▶ Демографічний чинник є одним із визначальних для забезпечення стабільного й безпечного розвитку держави, а проблеми оптимального демографічного розвитку слід розглядати як першочергові інтереси держави, як фактор і водночас як результат її функціонування. Від демографічних характеристик працездатного населення і показників демографічного розвитку залежить розвиток трудового потенціалу і, як результат, величина сукупного національного доходу

Завдання 6

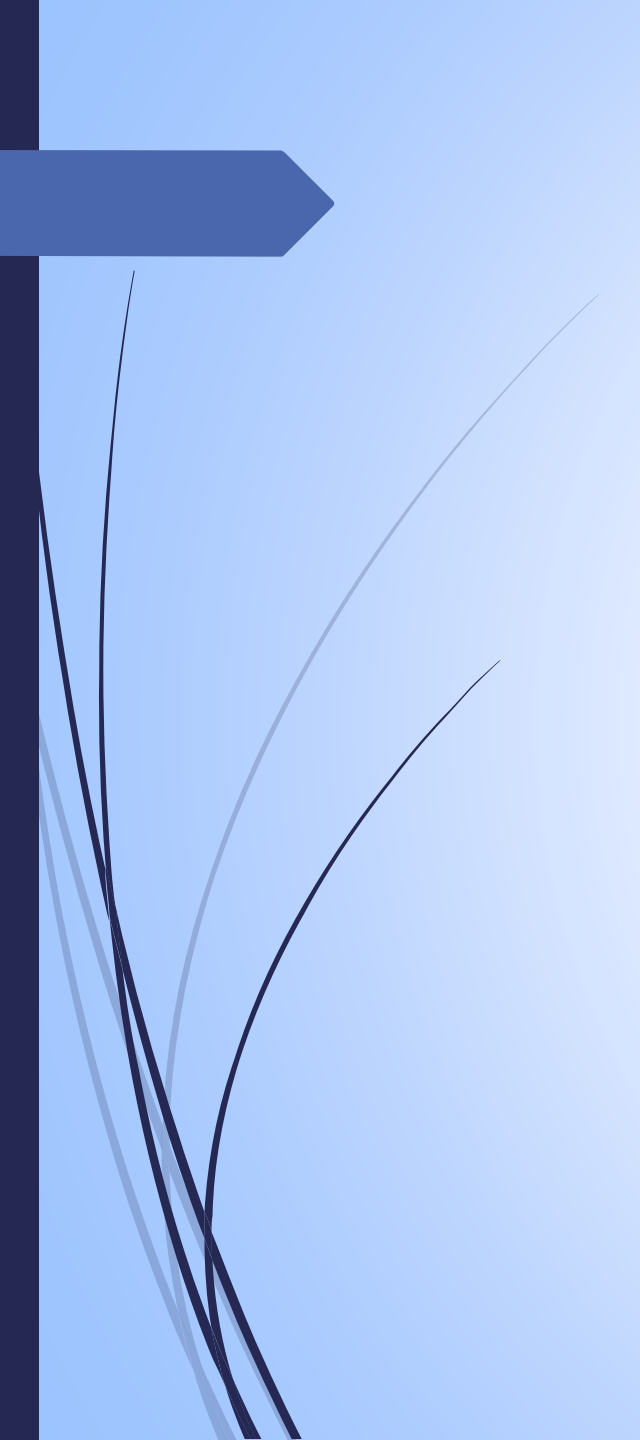
- ▶ **2.2. Аналіз рівня зайнятості населення України**
- ▶ Зайнятість населення – сукупність відносин на ринку праці, пов'язаних з участю населення в трудовій діяльності. Зайнятість відображає ступінь участі населення в суспільно-корисній праці і досягнутий завдяки цьому рівень економічного розвитку країни. В процесі зайнятості відбувається задоволення потреби людини в самовираженні, а через дохід, який вона приносить, задовольняються її матеріальні потреби.
- ▶ Безробіття – соціально-економічне явище, виникле в протилежності зайнятості. В відмінність від зайнятості безробіття негативно впливає на національну економіку, а також на суспільство в цілому.

Висновки

- Таким чином, міграція населення України доби незалежності розвивалися під впливом різнопланових, різноспрямованих, часто суперечливих чинників політичного та економічного характеру. У перший період після розпаду СРСР найбільш впливовими були чинники інерційної природи, що породжувалися старими міграційними зв'язками, відображали наслідки міграційної політики радянського періоду, а також «шокові» фактори, обумовлені розпадом єдиної держави. З часом, однак, вони слабнули. Дедалі більшої ваги набували чинники, пов'язані із залученням України до світових міграційних процесів, що визначалися різницею в умовах життя та заробітку в Україні та розвинених державах світу. Міграції населення України за спрямуванням, формою та змістом наблизилися до типових для країн з аналогічним рівнем розвитку.

Висновки

Проведене магістерське дослідження й узагальнення його результатів показало, що поставлені завдання реалізовані, мета досягнута, отримані наукові результати, які характеризуються науковою новизною, практичним значенням, підтверджують гіпотезу дослідження. На підставі здійсненого дослідження зроблені висновки і запропоновані рекомендації, що мають теоретичне і практичне значення.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
Запитання!